

Izhaja vsa rek in sobota ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dan va praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Avstro-ogrška nagodba.

Nagodbni odsek je končal splošno razpravo o nagodbi ter je sklenil s 15 proti 13 glasovi prehod v poborno razpravo. Proti prehodu v poborno razpravo so glasovali Čehi, Jugoslovani, krščanski socialci, socialni demokrati in Rusini. Člani katoliškega centra pa so se glasovanja zdržali. Član »Slovanske zveze« dr. Žitnik je označil svoje stališče tako-le:

Ker so že razni govorniki pri prvem branju v zbornici in tudi tukaj v odseku v prvi vrsti naštevati in dokazovali slabe, za Avstrijo neugodne finančne in gospodarske strani nove nagodbe, hočem se v tem stadiju razprave v glavnih potezih baviti z državnopravnim vprašanjem.

Pred vsem pa hočem pribiti dejstvo ter zavrniti neko očitjanje kot neosnovano in izmišljeno. Ko je bila namreč v razpravi nagodba, ki sta jo z Ogrji sklenila grof Thun in dr. Kaizl, prišla je v javnost pravljica, da smo mi jugoslovanski poslanci tedanji vladi prodali svoje glasove za Judežve groše. To je izmišljeno, ker stranka je tedaj soglasno sklenila, da za nagodbo, kakoršna je bila, ne glasuje. Enake govorice so si naši »prijatelji« izmišlili tudi sedaj. Istina pa je — in se sklicujem na tri tovariše v tem odseku, — da »Slovanska zveza« doslej še ni določila svojega stališča glede nagodbe in sploh ne sklenila, kako hočemo glasovati.

Zato hočem izraziti samo splošno sodbo o nagodbi, ki se gotovo v bistvu strinja z nazorji vseh mojih tovarišev v klubu.

Gospodje, vsi vemo, da je naša država sedaj že sedmo leto v nevarni krizi, ki pomeni padanje na poševni ploskvi. Zakaj to? Zakaj je bolan državni organizem, zakaj tako slabo sodijo tudi prijatelji o naši državi in njeni bodočnosti?

Treba je spoznati vzroke bolezni, ako je hočemo ozdraviti. In v tem oziru imajo poslanci sveto dolžnost, da izpovedo svojo sodbo, da podpirajo zdravljenje vlade, ako je pravo, ali da nasvetujejo druga, boljša zdravila.

Gospodje, mi vsi brez razlike vedno neglašamo, da so Ogrji nei prosni v svojih zahtevah in da si grade palače, železnice na naš račun. To je sicer res,

ali bodimo odkriti in pravični, ter recimo: »Mea culpa, mea maxima culpa!«

Kdo pa je največ kriv, da Ogrji vedno vse dosežejo, kar zahtevajo? Krivi so bili avstrijski državniki, ki so ob vsaki nagodbi iz političnih vzrokov Ogrom žrtovali gospodarske in finančne koristi avstrijske. Saj ni treba, da bi me vodile jeza in politična strast, ker dejstva govoré.

Da je Avstrija bila vedno slabo oborožena proti ogrskim zahtevam, to so povzročali vedni ustavni boji in narodni prepiri, katere so povzročali nespretni ali strankarski avstrijski državniki. Ta vedna prememba sistema je slabila Avstrijo, širila razdor med narodi, uničevala ugled države in pospeševala tudi gospodarski propad. To je prvi vzrok bolezni in propada.

Drugi vzrok je prva nagodba iz l. 1867. Tedaj so raztrgali državo, da bi tukaj vladali Nemci, onkraj Litve pa Madžari; tedaj so smrtno ranili načelo skupnosti, ki je podlaga zdravemu gospodarstvu in političnemu razvoju. L. 1867 so tedanji državniki z neverjetno lakomstvenostjo Ogrom dovoljevali več, nego so pričakovali. Ogrji bi bili svojega stališča jako nespametni, ko bi bili zgrabili le za prst, dočim so jim ponujali roko do komolca.

To ni res, da bi bila Avstrija tedaj prisiljena sprejeti nagodbo za vsako ceno, kar hočem takoj ob kratkem dokazati. Kriv je bil le nesrečni Beust, ki je za kratko in le izmišljeno korist žrtvoval bodočnost države. Ta brbljavi državnik iz Saksonske se je hotel maščevati proti Prusiji, zato je z gobo zbrisal 20-letni račun mej Avstrijo in Ogrsko, ki so ga z največjim trudom sestavili najboljši državniki avstrijski in ogrski.

Ko je namreč Avstrija z rusko pomočjo zatrla ogrsko vstajo, tedaj so dunajski absolutisti Ogrom vzeli ustavo, vso prostost, ogrske dežele so smatrali le kot »zemljepisni pojem«. Pričeli so ponemčevati, kar je moralo žaliti in odtujiti ponosne Madžare in zavedne Hrvate.

In vendar so najboljši in najvplivnejši ogrski možje varovali skupno dinastijo ter ožjo zgodovinsko in zakonito vez ogrskih dežel z avstrijskimi. V besedi in v pismi so prosili, naj se Ogrom

vrne stara zgodovinska ustava v tesnem okviru z Avstrijo.

Tedaj je bil čas, da bi Avstrija sklenila spravo in nagodbo z Ogrji za mnogo manjšo ceno, nego pa pozneje l. 1867. Toda dunajski krogi so bili trdovratni in kratkovidni, šele nesrečna bitka pri Solferinu (24. jun. 1859) jim je odprla oči. Desetletna skušnja jih je izučila, da so sredstva avstrijske birokracije napačna in da je avstrijski absolutizem izzigral svojo zadnjo karto.

Posledica je bil cesarski diplom z dne 20. oktobra 1860, zmes zgodovinskih ogrskih pravic in moderne ustave v Avstriji. Vsakrteri je nekaj dobil, a nobeden ni bil zadovoljen. Vendar pa je bilo mogoče na podlagi tega ces. diploma nadaljevati z Ogrji vspešna pogajanja. Fr. Deak je sam priznal, da je ta diplom prvi korak do sprave.

Toda že 26. svečana 1861 je znani ces. patent uničil vse upanje. Ta patent je določil osrednji parlament v obrambo nemškega centralizma. Naravno, da Ogrji in Hrvatje niso hoteli slišati tega in da so najboljši ogrski rodoljubi, kot: Senyey, Eötvös, Majlath, Apponyi stopili v ozadje.

Ta patent je bil eden onih nesrečnih poskusov, s katerimi so na Dunaju 200 let skušali tako različne kraljevine in dežele meriti po enem kopitu in upravljati po stari šabloni centralizma!

(Konec prib.)

Skrita rovanja.

Že nekaterikrat smo omenili, kako se novi politični kurz v Franciji nagiba k Nemčiji in protestantizmu. Ta novi kurz nima le namena, zatreti v Francozih misel maščevanja nad Prusi za doprinese krivice v zadnji vojni, marveč hoče še več: hoče namreč vso Francijo preparirati za novi poraz od strani Nemčije tako, da bi padla kot zrelo jabolko v naročje pruskemu kralju in nemškemu cesarju. Da bi se vse to doseglo, vedela je pruska diplomacija s svojimi tisuč in tisuč spletkami spraviti na merodajna mesta v francoski vladi in javni upravi take ljudi, ki z vsemi mogočimi nemoralnimi sredstvi delajo v škodo Francije in za samogoltno cilje Velikonemčije. Da igra pri teh ljudeh glavno vlogo denar,

ga bodo videli, ga občudovali, kakor je on Ivana Sirka; ali prej da ne pojde tje, dokler se ne izuči, dokler ne bo pomagalec (podmojster) in se lepo ne obleče.

Najprej se je sprijateljil s součencem Čehom Večeslavom Jandom, kajti Nemec Langa ni razumel. Ali kadar je razumel toliko nemščine, da se je mogel zgovoriti z Langom, tedaj je popustil Janda ter se oprijel Nemca.

Janda je bil dober dečko, odkritosrčen Čeh in je opravljal pošteno svoje krščanske dolžnosti. Zjutraj in zvečer je vselej molil, v nedeljo je hodil v češko cerkev, da bi čul češko pridigo; in o večjih praznikih je tudi pristopal k sv. izpovedi in k sv. obhajilu. Imel je na Dunaju brata, ki je bil čevljar in je čuval nad njim. Ta se ni bil izučil na Dunaju, nego je prišel sem že kot pomagalec; delal je nasproti pri mojtru čevljarju in je spadal k družbi katoliških delavcev. Poklical je Večeslava za seboj, da bi ga imel pred očmi. Imela sta na Češkem ubožne, ali pridne stariše in ti so jima bili vcepili sv. vero globoko v srce.

to je v času, ko se za denar vse dobi, tudi značaj in poštenje, popolnoma umljivo. Ako je sedanji francoski ministerski predsednik Combes tudi jedna takih kreatur, tega ne vemo natančno, ali njegovo sovražno nastopanje proti katoliškim kongregacijam in raznim dobrodelnim in človekoljubnim zavodom, v katerih še niso imeli besede židje in protestantje ali celo brezverci, ga znači kot moža, ki dela za ona načela, s pomočjo katerih hoče sestiti Prusija v gorko francosko gnezdo, z jedno besedo: ves moderni politični tok v Franciji je urejen tako, da napeljava vodo na pruski mlin.

Glavna zadača te nove politične struje na Francozkem pa je ob demoralizovanju cele Francije ta, da razdere francosko-rusko zvezo, pred katero imajo nemali strah pruski diplomatje in cela Velika Germanija, zastopana v Londonu in Berlinu.

Kaj vse že niso poskusili ti nečedni izpodjedalci germanske židovske plemen, da bi zasejali neugasno mržnjo med dvojeznima državama! Nobene prilike niso opustili, da bi se jim posrečilo to grdo delo sebičnosti. In teh prilik iščejo neutrudljivo dalje.

Zdaj so iztaknili novo!

»Macedonija« je njihova parola. Že nekaj časa zasledujemo po listih, kako se Francija daje v javnost kot »zaščitnico macedonskih ustašev« in »zolta knjiga« francoske vlade govori neprikrito, da ne Rusija, marveč Francija, da je ista, ki hoče rešiti macedonsko rajo izpod turške jarma.

Kdor ne ve, za katerim grmom tiči zajec — in takih je prav mnogo na Balkanu in drugod — bi menil, da je Francija resnično zavzeta za usodo Macedonije. Ali že gori smo povedali, da je na Francozkem na krmilu struja, ki je vse drugo nego francoska in potemtakem tudi ni več Francija, ki se tu kaže zaščitnico Macedoncev, marveč igrajo to komedijo tisti elementje na Francozkem, ki v službi Berlina delajo na razdor francosko-ruske dvojeve. To pa je tudi prav dobro pogodila ruska diplomacija, zato se v listu »Novoje Vremja« in v »Journal de St. Petersburg« obrača z resnim svarilom na francoske in macedonske politike.

Ker je bil brat čevljar, je hotel biti on pa krojač, in učil se je skupno z našim Zdravkom.

Nemški učenec Filip Lang je sovražil Čeha Večeslava Janda, in sicer zato, ker je bil Čeh. Čehov ni imel rad, zaničeval jih je ter se jih posmehoval. Večeslav je mnogo pretrpel od njega, Filip je dražil tudi druge učence nanj, in tudi nemški pomočniki so dražili in stikali ubogega Čeha. Tudi ogrski pomočnik mu ni prizanašal, in dasi je sam le malo umel nemški, vendar mu je bil Nemec Filip ljubši od Čeha Večeslava.

Zdravko se je sramoval Večeslava; hotel je biti drugačen, nego on, hotel si je zaslužiti prijaznost Nemcev in Ogra. Menil je, da si to pridobi najbolje s tem, če se loči od Večeslava in drugih Čehov na Dunaju in jih bode zaničeval in preganjal — skupaj z Nemci.

In storil je tako ter sramotil in preganjal Večeslava. S tem se je sicer obvaroval Nemcev in Ogra, da ga niso preganjali; vendar spoštovanja si ni pridobil pri njih.

Človek, ki zataji svojo besedo, na-

LISTEK.

Po ovinkih k pameti.

Češki: V. Hlinka.
(Dalje.)

Zdravko je prosil, naj bi mu poslali dva goldinarja, za zdaj da ne potrebuje več. Povedal pa je, da ga bodo morali od doma oblačiti; kajti kdor se ne oblači sam, da se mora pa dalje učiti.

Naposled je naročil še srčen pozdrav vsem prijateljem in znancem. K temu je še pristavil: »Tu na Dunaju se nikogar ne pozdravlja na ulici — niti duhovnika ne — a doma sem moral roko poljubljati.«

Ta opazka materi ni bila všeč; ali oče se je smejal, da je sinko pravičček in da bode delal čast dunajskim rokodelskim učencem.

Zedinili so se, da mu pošljejo dva goldinarja. Iz prva je mislil oče, da mu jih sam ponese tje in se prepriča, ali je zares dobro preskrbljen. Ali opustil je to, ko je pomislil, da bi to mnogo stalo in da ga more s temi stroški za celo leto obleči...

List „Novoje Vremja“ pravi, da se mir v Macedonijo ne povrne tudi potem ko bodo izvedene reforme. Kot uzrok temu navaja dejstvo, da nekateri kolovodje revolucionarnega gibanja še vedno upajo, da bode Rusija, kakor hitro bi tekla slovanska kri, takoj prišla za orožje in doprinesla vse mogoče žrtve, da pribori svobodo svojim slovanskim bratom.

Ali temeljni princip Rusije je: varovati splošni mir in temu principu se Rusija ne odpove glede Balkana. Rusija je temveč volila mirno pot, da reši pereče macedonsko vprašanje in s te poti je ne spravi nikdo. Kdor meni, da bi Rusija krenila s te poti vsled kaknega nasilnega vmešavanja v macedonske zadeve, se zelo moti. Nadalje piše list: „Da bi do miru v Macedoniji ne prišlo, zato ne skrbijo samo izvestni faktorji na domačih tleh, marveč tudi v inozemstvu je opazovati mnogo znamenj skritega rovanja, zlasti pa od strani časopisja. Tako si angleško časopisje v prvi vrsti silno prizadeva, da slika razmere v Macedoniji kar najbolj vznemirjujoče.“

Ali žal tudi francosko časopisje prinaša o položaju v treh macedonskih vilajetih jako pesimistične članke, v katerih se zlasti izraža nezadovoljnost z reformnimi načrti avstro-ruskimi.“

„Novoje Vremja“ odločno nastopa proti nazoru, izraženem tudi v „žolti knjigi“, kakor da bi bila Francija poprijela inicijativo za reforme ter izrecno poudarja, kako nekomunikirajo ruske vlade z dne 30. novembra in 12. februarja, da je to izključna zasluga Rusije. Prizadevanja izvestnih francoskih politikov, da bi v macedonskem vprašanju rinili v ospredje Francijo, Rusijo pa potisnili v senco, je zelo prenačljeno, zlasti ker niso izključeni zapletaji. Seveda je to v teh resnih trenutkih nemogoče, kajti nespretni poskus francoskih politikov, da pustijo nastopati Francijo kot zaščitnico balkanskih držav, je napravil jako neugoden utis. Nova vloga, katero je začela igrati Francija na Balkanu, je napravila na celem polotoku globok utis in macedonskemu revolucionarnemu odboru in z njim simpatizirajočim bolgarskim politikom zbudila nado, da upa na pomoč Francije in Rusije in kar je še bolj čudno, da meni Rusijo za hrbtom Francozke. Brez ozira na to, da je tako mnenje za Rusijo, ki ni nikdar igrala dvojne vloge, jako žaljivo, pa je tudi jako nevarno za splošni položaj, ker vzbuja nepotrebne sanjarije in diskretira prave namene Rusije.

V drugi „žolti knjigi“ se nahaja tudi neki brzjav francoskega zastopnika Bourgarela v Sredu na francoskega vnajnega ministra Delcasséja, ko pravi, da je prva francoska „žolta knjiga“ naredila v Bolgariji izvrsten utis ter je med Bol-

rodnost in vero, da bi se prikupil njenim nasprotnikom, je pač sposoben za vsako zlobnost in vreden je našega zaničevanja.

In tak je postal Zdravko. In čim dalje je bil na Dunaju, toliko bolj je napredoval v tem. Bilo je tam več takih čeških ljudij; družili so se z Nemci ter jih nasledovali v vsem.

Zdravko je lomil nemščino doma in na cesti, rogovilil je okrog in bil razbrzdán, pa je z Nemci nasprotoval Čehom. Včasih je šel s Filipom v cerkev ter poslušal nemško pridigo. Ali ni je razumel; drugje tudi ni slišal nič o veri, in torej jo je brzo pozabil, in seveda se tudi ni ravnal po njej. Tudi molitev je opustil. Saj ogrski pomočnik je bil luteran; zaradi njega tudi Nemec Lang ni molil, in zato ni molil tudi Čeh Gabič. Niti križa niso hoteli napraviti v pričo Ogra; in naposled ga niso delali, naj je bil poleg ali ne.

Čeh Janda pa ni omahoval in se ni bal nikogar, ostal je dober Čeh. Tudi na Dunaju je bil zvest svojemu narodu; ljubil ga je, oglašal se zanj, omikal se v njegovi besedi; in pri tem se je naučil

gari nada, da beseda Francije do veljasti ne ostane brez sadu.

Morda so se francoski politiki že tako daleč spozabili, da smatrajo za diplomatsko zmago ono demonstracijo v Mitlenah, kjer se je ob ruski pomoči obvarovala kolonija dveh francoskih židovskih trgovcev, Loranda in Tubinija. Potem je že umevno, da ti politiki pošljejo še kako podobno ekspedicijo za „rešitev Macedoncev“.

Ti politiki naj svojo armado le pošljejo, a smejo biti prepričani, da jih Rusija v tem ne bode motila, pa tudi ne podpirala. Na balkanskem polotoku ima Rusija svoje velike naloge, katere pa sebičnimi interesi francoskih židov nimajo prav nič opraviti, ker ti interesi ne služijo državnim interesom ne Rusije in ne balkanskih Slovanov.

Iz teh pojavov je torej jasno razvidno, da ne miruje izvestna klika, s katero tako vrlo soglašajo politiki okoli Koburžana, — ali katero delovanje klike ne spravi Rusije iz tečaja, okoli katerega se suče njena svetovna politika.

Politični pregled.

Deželni zbori.

„Wiener Zeitung“ objavlja cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori niže-avstrijski, štajerski in koroški na dan 16. t. m. Vlada je nameravala sklicati k zasedanju tudi kranjski deželni zbor in se je zaradi tega pogajala s strankami, a kakor se vidi prišlo ni do sporazumljenja. Zdaj se pa govori, da misli vlada kranjski deželni zbor razpustiti ter razpisati nove volitve. Vlada je baje o tej svoji nameri že obvestila politične oblasti.

Ova nova deželna predsednika.

V pokoj je stopil deželni predsednik v Bukovini baron Bourguignon. Novim deželnim predsednikom v Bukovini je imenovan dvorni svetnik pri c. kr. namestništvu v Gradcu princ Hohenlohe-Schillingfürst. Povodom umirovljenja koroškega deželnega predsednika viteza Fraydenegga, je cesar vitezu Fraydeneggu poklonil baronstvo. Novim koroškim deželnim predsednikom je imenovan baron Hein, ki je dosedaj kot podpredsenik služboval pri namestništvu v Lincu.

Obiski vladarjev.

Kakor smo že zadnjič poročali, obišče dne 27. t. m. angleški kralj Eduard VII. italijanskega kralja v Rimu. Kasneje pa mu povrne ta pohod italijanski kralj Viktor Emanuel na Angležkem in obišče pri ti priliki tudi predsednika francoske republike Loubeta v Parizu. Italijanski listi pripisujejo obisku angleškega kralja velik političen pomen. Istotako pravijo, da tudi obisk italijanskega kralja v Parizu ne bode brez političnega pomena.

Cesar Viljem, danekl admiral.

Danski kralj je imenoval cesarja Viljema danskim admiralom. Na svečanem obedu je kralj izustil zdravico, v kateri je poudarjal, da je obisk nemškega cesarja nov dokaz prijateljskega mišljenja in pristranskega razmerja obeh vladarskih hiš.

Vatikan in Francija.

Francoski listi javljajo, da se je mej vatikanom in Francijo doseglo spora-

nemščine bolje, nego Čeh Gabič, ki ni umel niti nemščine, niti češčine, in je mešal jedno z drugim.

Krojaški učenec Janda je imel veliko podporo v svojem bratu, čevljar-skemu pomagaču. Ta je skrbel zanj in pazil nanj, ga branil ter mu dajal priliko, da se je naučil kaj dobrega, med drugim tudi nemščine, in to v družbi, v šoli, kjer ga je češki učitelj češki vadil. In tako na ta naravni način mu je ohranil češko besedo v glavi, pa mu vcepil tudi nemško in mu obogatil glavo z mnogimi vrednostmi, potrebnimi zlasti rokodelcu.

In učenec Čeh Janda ni ostal le dober in zvest Čeh, nego tudi dober in veren katoličan. Tudi na Dunaju je spoznaval svojo vero, jo ljubil, se oglašal zanj ter se omikal po njej in se po njej ravnal. In tako ga ni taknila nobena dunajska umazanost, nobena npravna pokvarjenost, srce mu je ostalo pobožno in čisto. Blažil si ga je s tem, da je prejemal vanj po češko resnice božje; te so se vkoreninile, razstle in rodile dober sad. Postal je pomočnik in napredoval je v vsakem obziru.

Njegov součenec Zdravko Gabič pa

zumljenje gledé popolnitve izpraznjenih škofijskih stolic. Po tem poročilu je baje vatican odobril Combesova imenovanja. O pogojih pa listi ne vedo ničesar.

Cerkveni predpisi za razpuščene kongregacije.

Te dni so dobili predstojniki raznih francoskih redov navodila, kako naj postopajo posamni redovniki po razpustu kongregacij. Pregnanim redovnikom se priporoča, naj po možnosti poiščejo bivališče v naselbinah svojega reda. Koder pa to ni mogoče, jih smejo predstojniki odvezati dolžnosti skupnega življenja. V tem slučaju se podrede škofu dotičnega okraja. Če jim je prepovedano nositi redovno obleko, se smejo poslužiti obleke svetne duhovščine. Bratje laiki smejo nositi navadno obleko s kakim religioznim znamenjem. Podložni pa ostanejo onim predstojnikom, ki so najbližje njihovih bivališč.

Dijaški nemiri na Španskem.

V petek večer so se obnovile demonstracije dijakov, ki so vsklikali uporno. Redarstvo je rabilo sablje. Ranjenih je bilo 14 dijakov in 6 redarjev. Tamošnji občinski svet in vseučiliški senat sta odposlala jednaki korporaciji v Salamanki brzojavki, v katerih sta protestirala proti nasilstvu od strani policije. — Ministerski predsednik je obljubil, da uvede preiskavo glede dogodkov v Salamanki.

Kriza v srbskem ministertvu.

Srbski minister za zunanje zadeve Lozarić je podal svojo ostavko, katero je kralj tudi vprejel. Njegov portfelj prevzame ministerski predsednik.

Bolgarska ministerska kriza in Rusija.

Ruski listi poročajo, da je posegla pri bolgarski ministerski krizi vmes sama Rusija. Rusija je dala baje razumeti bolgarskemu knezu, da bi ne le v Turčiji, ampak tudi v ruskih krogih nastala velika nezadovoljnost, ako bi bil prevzel Gešov sestavo novega ministertva. Kolikor pri Turčiji toliko v Petrogradu vživa Danev dober glas in jima daje poročstvo, da se ho bolgarska vlada prizadevala udušiti v Bolgariji gibanje v prid macedonskim ustašem. Ako bi bil prišel pa Gešov na krmilo, bil bi ta popolnoma pod vplivom generala Paprikova, ki je za svojo osebo popolnoma prepričan, da je vojska med Bolgarijo in Turčijo že v doglednem času neizogibna in da se mora zaradi tega Bolgarija oborožiti ter biti pripravljena na vse slučaje.

Dogodki v Macedoniji.

Atentat na ruskega konzula Ščerbino v Mitrovici, razburil je jako duhove v Rusiji. Vse rusko časopisje je mnenja, da mora Rusija odločno zahtevati zadoščanja. Tako n. pr. piše list „Novosti“, da Rusija ne sme nikakor ostati neobčutljiva v očigled krvavemu slučaju, ki se je dogdil v Mitrovici, in pravi, da brez razoroženja divjih Albancev, ni niti misliti na izvršitev reform. Ta list nadaljuje, da bi ruski ugled zadel najhujši udarec in bi bil na balkanu popolnoma uničen, ako bi Rusija zdaj ne zahtevala popolnega zadoščanja, kajti krščansko prebivalstvo na Balkanu ima o ruskih zastopnikih do zdaj vse drugo mnenje, nego ga imajo drugi narodi. Ako bi žaljenje, katero je bilo v Mitrovici prizadeto Rusiji ne bilo kaznovano, vzrastel bi še bolj greben Arnautom, ki bi nastopali proti macedonskim kristjanom tako, da bi jih gnali do skrajnega obupa.

Iz Petrograda se poroča, da se je

je zaostal na Dunaju telesno in duševno. Štel se je za Nemca in nasprotoval Čehom; v veri je bil omahljiv in ni cenil čednosti. Izučil se je rokodelstva, pa se privadil raznih nerednosti.

VI.

Bilo je pred opasilom v Bukovici. Vse se je pripravljalo na to; posebno pa še pri ključavničarju. Zdravko Gabič je namreč pisal, da pride k njim na „sejm“. Pisal je nemški. Oče se je zmerom hvalil, kako dobro zna nemški; a zdaj je celi dan „puštibal“ njegov list, pa vendar ga ni razumel docela. Zvečer gre z njim k židu, in ta mu ga je prebral in razložil. Ali še on je imel s tem dosti dela; kajti nemščina je bila tako slaba, da tudi židu ni šlo gladko z njo. Misli si je v duhu, da se je Zdravko na Dunaju prav slabo naučil nemščine in da je pač bedak, da ne piše češki, kar mora vendar bolje znati. Ali očetu je rekel: da je lahko ponosen na sina; da bi ne znal toliko, kot zdaj, ko bi ga bil obdržal doma, in da mu bo pomagala nemščina k sreči na svetu.

Zdravko je prišel nekoliko dni pred

podal grof Lamsdorf, koj ko je doznal o atentatu k carju v Carskoje Selo, in da je bil car, ko ga je grof Lamsdorf obvestil o atentatu, jako slabe volje. Javno rusko mnenje je jako nasprotno počasni politiki grofa Lamsdorfa. V Rusiji se namreč sodi splošno, da se pri Turčiji ne opravi nič z lepimi besedami in da je treba proti nji vedno le odločno nastopiti. Za naslednika Ščerbine je določen ruski konzul Maškov, ki je bil dosedaj v Kosovu.

V vilajetu kosovskem je začelo jako vreti. Mitrovica je obkoljena od 4000 Arnautov. V bližini Pristine pa se jih nahaja 2000. Kakih 1500 Arnautov pa se nahaja v Vučjem Trnu in žugajo uničiti železnico. Arnauti ne le samo da se ne zmenijo za atentat, marveč oni zahtevajo z vso odločnostjo, da se ruski konzulat v Mitrovici odpravi. Blizu Vučjega Trna zžgali so Arnauti dve vasi, dve srbski šoli in jedno cerkev. Turško vojaštvo pa je prešibko, da bi zamoglo ovirati Arnaute pri tem počenjanju in je vsled tega zavladala po celem kosovskem vilajetu prava pravcata anarhija. Kristjani, ki so bili poklicani v orožništvo, so se že odpustili. Ko je trčila blizu vasi Gilane orožniška patrulja, obstoječa iz dveh krščanskih orožnikov in jednega turškega častnika skupaj z neko arnautsko četo, so Arnauti orožnika slekli do nagega ter ju poslali naga v Gilane. V znamenje protestiranja proti reformam, so turške cerkve zaprte. Vojaškima poveljnikoma v Mitrovici Semzi paši in Čadal paši, groze Arnauti s smrtjo, ako ne zapustita svojih mest v osmih dneh. Vasi Arabovec in Velike Hoje so Arnauti zažgali, ker jim niso hoteli izročiti tamošnji kristjani vsega živeža.

Zatrjuje se, da so macedonski ustaši dobili dinamit, s katerim so razdajali železniške mostove med Sofijo in Carigradom iz Bolgarije. Strelivo in puške pa so jim došle iz Švice.

Iz Carigrada se poroča nekemu današkemu listu, da je turška vlada z neko noto do bolgarskega zastopnika odločno protestirala proti temu, da tako pogosto bolgarske ustaške čete nastopajo v Macedoniji pod vodstvom bolgarskih aktivnih častnikov. Ako to kmalu ne preneha, žuga Turčija Bolgariji z ultimatomom.

Pri bojih okrog Ohride je bilo 30 turških vojakov ubitih. Koliko ranjencev imajo Bolgari, ni znano. Med bolgarskimi mrtveci je tudi znani ustaški četovodja Davidov.

Car je brzjavnim potom izrazil svojo zahvalo ranjenemu konzulu Ščerbini za njegovo požrtvovalno službovanje, želeč mu, da bi kmalu ozdravil.

Turški vojak Ibrahim, ki je napadel in ranil ruskega konzula, bil je obsojen od vojnega sodišča na 15 let k posilnemu delu. Ni se moglo natančno določiti števila ranjenih in mrtvih Albancev pri naskoku na Mitrovico, ker so jih tovariši mnogo s seboj odnesli. Našlo se je na bojnem polju le še 63 trupel, katere so pokopali.

Ruski list „Sviet“ je izvedel iz Beligrada, da se Srbija pripravlja na vojsko. „Sviet“ to odobruje.

Srbski vojni minister je naročil 46 milijonov patron pri treh avstrijskih tovarnah. Dalje je naročil 50 000 dežnih plaščev na Francoskem, 7000 pušk Manlicherjevega sistema v Avstriji in 8000 konj na Ogerskem.

„sejmom“. Zlat je delal že pri drugem mojstru na Dunaju; ali ni si bil še pridobil toliko, da bi se mogel obleči lepo in „stimano“ po dunajsko. Zato mu je moral poslati oče denar za obleko, da bi mogel častno nastopiti, kakor je rekel. Dali so mu, kar so imeli; vsak je pomagal, tudi mati i sestra. In Zdravko je kupil blago ter si zašil obleko v delavnici, kjer je delal. Ker je bilo po leti, napravil si je poletno dovolj ceneno in uborno obleko, ker ni imel več denarja. Ali bila je po novi šegi; imela je toliko gumb in žepov, da človek niti ni vedel, čemu so; in obšivi in vrvice so bile na vseh koncih.

Na glavi je nosil slamnik, ki ga je kupil za nekoliko desetice. Ali imel je širok trak, in to ga je zaljšalo. Na nogah pa je imel bliščave čevljiče, ki so bili pa bolj zlepljeni, nego sešiti, za vratom ozko svilnato ovratnico. Največje njegovo bogastvo pa je bilo v različnem drobižu, kakor so n. pr. prstani, naprsnice, gumbi (ki jih je izdajal za zlate), pa tok za smodke, krtača za lase in škatljica za užigalice.

(Dalje pride.)

Domače in razne novice.

Odvetniški izpit na tržaškem višjem deželnem sodišču je napravil te dni naš rojak g. dr. Fran Pavletič. Čestitamo! Gosp. dr. Fr. Pavletič odpre svojo odvetniško pisarno kraj po Velikonoci v Gorici, v ulici Sv. Klare št. 8, I. nadstropje.

Umrli je v soboto v Gorici preč. gosp. France Košar, vojaški duhovnik v pokopju. Rojen je bil dne 5. oktobra 1821. v Preski na Kranjskem. V duhovnika posvečen pa je bil dne 21. septembra 1846. V vojski je bil l. 1859. v Italiji in leta 1866. na Ogrskem. Pogreb je bil večeraj popoldne ob 6. uri. Naj v miru počiva!

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: omizje v Medani nabralo 132 K; g. čne Bernardina, Ernesta in R. žica Bizjakove za jan., feb., in marec 1 K 80 vin.; tvrška Konjedic & Zajec v Gorici 10 K 83 vin.; dr. Ant. Gregorič 20 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K.

Srečna hvala!

Javna zahvala. — C. kr. šolski svetnik in ravnatelj g. Štefan Križnič v Gorici, je podaril zasebni ljudski šoli društva „Šolski Dom“ v Gorici velik nastenski zemljevid na platnu in s palicami, namreč Vincenc Wadlovlo monarhijo avstro-ogersko, katero sta za porabo v slovenskih šolah priredila profesor S. Rutar in Fr. Orožen in je bila risana v zemljepisnem zavodu Ed. Hötzla na Dunaju. Podpisano šolsko vodstvo se blagom dobrotniku najtopleje zahvaljuje za ta velikosrčni dar, ki je za šolo dvojna vrednosti, ker je došel, ko ga je bilo najbolj treba. Zato še enkrat, presrečna hvala! Vodstvo zasebne ljudske šole društva „Šolski Dom“ v Gorici, dne 5. aprila 1903.

Preskušnje na tukajšnjem ženskem izobraževališču. — Na c. kr. izobraževališču za učiteljice v Gorici se prične preskušnje in sicer: a) zrelosti, 4. maja t. l. ob 8 uri zjutraj, b) za usposobljenost v ženskih ročnih delih istega dne ob 3 uri popoldne, c) usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole dne 11. istega meseca ob 8 uri zjutraj in d) za vrtnarice početkom meseca junija t. l.

Prošnje se imajo predložiti ravnateljstvu navedenega izobraževališča oziroma dotične izpraševalne komisije in sicer za preskušnje pod a), b), in c) najkasneje do 15. t. m. in za one pod d), do 15. maja t. l.

Koncert društva „Ruski kružok“. — V soboto večer je priredilo v dvorani goriske čitalnice društvo „Ruski kružok“, kakor smo poročali, svoj koncert. Vse točke programa izvršile so se na splošno zadovoljivo in poslušalci. Posebno pa je očaral poslušalce g. Janko Krsnik iz Ljubljane s svojim krasnim tenorjem. Udeležba je bila pri koncertu dobra.

Pogreb senatnega predsednika gosp. Filipa Abrama. — Pogreb našega rojaka, senatnega predsednika gosp. Filipa Abrama, vršil se je na Dunaju v petek ob mnogostevilni udeležbi pokojnikovih prijateljev, znancev in čestilcev. Pogreba se je udeležilo posebno mnogo na Dunaju bivajočih odličnih Slovencev in več slovenskih državnih poslancev. Med drugimi so prišli k pogrebu tudi ministrski predsednik dr. Körber, predsednik najvišjega sodišča Habietinek, podpredsednik dr. Steinbach. Prišli so tudi vsi senatni podpredsedniki in vse polno drž. dostojanstvenikov.

Odbor ajdovske podružnice učiteljskega društva za ajdovski okraj je priobčil v zadnji številki „Soče“ neko izjavo, naperjeno proti lokavškemu županu gosp. Josipu Vidmarju, ki je pisana v takem tonu, da vsaj po našem mnenju, nikakor ne povziguje ugleda omenjenega odbora. Že način, na kateri se imenuje gosp. Vidmar v isti izjavi, imenuje se ga namreč v nji Joz. Vidmar, je tak, da bi ga človek nikakor ne pričakoval od občana, ki je sestavljen iz odgojiteljev naših otrok. Da se razumemo. Mi menimo namreč, da je jako obžalovanja vredno, ako se odbor učiteljskega društva, v katerem se nahaja cvet učiteljstva, tako daleč spozablja, da posnema pobalinsko pisavo „Soče“, ki ne imenuje skoro nikdar ne njeh in ne oseb s pravim imenom. Omenjeni odbor poslal je tako izjavo tudi nam. Spremljale pa so jo te le vrstice:

„Cenjeni g. urednik!

Pridejano izjavo prosim sprejeti v Vaš cenjeni list, da bode g. Vidmar vedel, da znamo tudi mi „puščice“ pisati (ali nekoliko pregrde, ker jih komaj čitam. Slavec.), a ne samo malih ampak tudi velike, drugače bi si kmalu „einbildet“ — sam Bog ve kaj pa brez zamere, vsi smo iz kosti in mesa. Mislim, da vsacega boli, ako se ga vdari s kolom, da ne b. demo krotke ovčke, to le ze „Vorposten“, ako bi treba znamo še uporabiti „črvice.“

Opomniti moramo, da ni naše uredništvo ne z odborom zgoraj omenjene podružnice in tudi ne s pošiljateljem izjave v nobeni dotiki. To smo le za to opomnili, da si vsakdo lažje vstvari komentar o taktnem postopanju nekaterih gospodov učiteljev.“)

*) Z. ločili pa ni, kakor se lahko vsakdo prepriča iz teh vrstic, gosp. pisec popolnoma na čistem. V izjavi trdi sicer odbor, da so morali gospodje učitelji prestati stroge izpite. Mi odboju to verujemo. Mislimo pa, da iz s. takse gosp. pisec ni bil posebno strogo izpit. Vsaj tako bi bil človek opravičen soditi po teh kratkih vrsticah, katere smo tu ponatili iz njegovega peresa. Pa brez zamere, Ured.

Smešno. — Tukajšnji „Corriere“ je objavil v sobotni številki, da je našel gimnazijski dijak Max Hardmeyer 10 K ter da jih je izročil na policiji. „Corriere“ pohvali pri ti priliki dijaka, da je bil tako pošten. Ob enem pa dostavlja: Zli se nam potrebno pripomniti, da četudi je vodil gimnazijski zavod skozi 14 let ravnatelj Gross, ki je bil liberalce, so nazori poštenja in odkritostnosti stebri, na katerem sloni vedenje gojencev omenjenega gimnazijskega zavoda. Kaj pa misli „Corrierov“ izvestitelj s tem reči? Ali ne napravi ta „Corrierova“ opazka na čitatelja utis, kakor, da se isti čudi, da je bilo mogoče ohraniti na zavodu, na katerem je bil liberalce Gross 14 let ravnatelj, med mladino še čut poštenja in odkritostnosti. O židek, si taciuisse!

Značilno je tudi, da nadevle znani židovski „Corrierov“ izvestitelj bivšemu ravnatelju dostojanstvo doktorja, četudi mu je kot članu gimnazijskega učiteljskega osebja dobro znano, da to ni res. Zdenič je hotel pa lehkoverne čitatelje „Corriera“ celó nasmehati s tem, da je pisal, da je bil ravnatelj Grossu podeljen o priliki njegovega umirovljenja naslov tainega svetnika. To se je pa zdelo uredništvu omenjenega lista preveč in je v prihodnji svoji številki tako farbanje popravilo ter je imenovalo „Japsus calami“. Mi ne razumemo, kaj namerava izvesti „Corrierov“ izvestitelj s svojim smešnim hvalisanjem bivšega ravnatelja Grossa!

Premiščanje mestnih uradov. — Uradni oddelek mestnega magistrata, ki se prča z vojaškimi zadevami in pa zdravstveni oddelek, sta se v petek preselila v drugo nadstropje hiše, nahajajoče se tik mestne hiše.

Tatvina in beg. — Hišini Emiliji Spiegel, stanovalki pri Tereziji Leban, je bilo ukradenih dne 30. marca iz neke škatlice 77 K Policija, kateri se je tatvina naznanila, je prišla tatici kmalu na sled. Ta je namreč ljubljanka Magdalena Juhar, ki je stanovala v isti hiši z okradeno Spiegel. Ali Juhar je po brisala v Trst in jo policija tam zasleduje.

Tatvina v cerkvi. — V nedeljo večer skril se je v cerkvi sv. R. ka Podturkom neki tat, ki je pobral ves denar, nahajajoč se v cerkveni pušici. Tat imel je vetrihe, s katerimi si je odprl vrata, ko je opravil svoj grdi nosel.

Zabavni vlaki. — Na progi inžne železnice med Trstom, Nabrežino, Miramarom in Korminom, pričeli so v nedeljo zabavni vlaki, ki bodo vozili ob nedeljah in praznikih. V Kormin b. de odhajal vlak iz Trsta ob 2. urah in 35. minut popoldne.

Nesreča. — Kovač Melhior Kaiser iz Slavonije, ki je delal pri mostu čez Sočo pri Barki, padel je v petek med delom kake 3 metre globoko in se je tako pobil, da so ga morali nevarno poškodovanega prenesti v tukajšnjo bolnišnico.

Ogenj. — V Rožni dolini oziroma v Liskulu pri Gorici nastal je dne 4. aprila ogenj pri kmetu Valentinu Karara in sicer zgorela je lopa, v kateri je bilo shranjeno seno. Zgorelo je vse, lopa in seno. Seno je bilo zavarovano, lopa pa ne. Sreča, da so ljudje kmalu prišli s polja na lice mesta in omejili ogenj, da ni pogorela tudi hiša in drugo poslopje. Škoda se ceni na 200 K. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Izpred sodišča. — V četrtek je bil od tukajšnjega okrajnega kot kazenskega sodišča cerkovnik Maksim Verze gnassi iz Tržica obsojen na šest mesecev ječe zaradi tatvine, katero je izvršil na škodo tržiske cerkve.

Hud pretep. — V četrtek nastal je v Butih hud pretep med 17 letnim Morkičem Andrejem in med Petrevičem Štef. in Fr. ter med Antonom in Francetom Fabian. Pri ti priliki bil je Morkič tako hudo ranjen s kamnom na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici, kjer se nahaja v smrti nevarnosti.

Sejem v Renčah, ki je bil dosedaj vsako leto 6. septembra, bo odslej prvi ponedeljek istega meseca.

Padel je s senika v hlev 80 letni Rokolin Anton iz Ročinja in si pri ti

priliki zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Iz Kanala smo dobili dopis, v katerem se nekateri pritožujejo nad tem, da so seje tamošnjega starešinstva tajne. Dopisniki menijo, da je to nepostavno. Ali v tem oziru se dopisniki motijo. Starešinstvo ima v smislu obstoječega občinskega reda prav lahko tajne seje, ako na zadostno podprt predlog kakega starašine to „klene“ starešinstvo z večino glasov. Le seje, v katerih se razpravljajo občinski proračuni in občinski letni računi, ne smejo biti tajne.

Najdena ura. — V nedeljo dne 29. pr. m. našel je neki gospod v Rozentalu od mitnice do B. jte, žensko srebrno uro z verzičo, katero je oddal na tukajšnjem policijskem uradu.

Velikanska mina v Sestlanu. — Včeraj se je v Sestlanu izpustili velikanski mino, v kateri se je nahajalo 33.360 kg. smodnika. To je največja mina, katere se je sploh ne le v Sestlanu marveč tudi v celem našem cesarstvu prižgala. Pristop k zažiganju te mine je bil ljudem prepovedan.

K občinskim volitvam v Trstu. — „Edinost“ prinaša izjavo odbora političnega društva „Edinost“, s katero se odbor izjavlja proti kandidaturi g. Ante Jakica za volilni okraj Sv. Ivan. Gospod Jakic je bil, kakor znano, na treh volitvah shodih proglašen kandidatom.

Delavci južne železnice na progi Trst-Rakek, so ravnateljstvu železnice predložili spomenico, na katero zahtevajo odgovora v 20 dneh. Delavci zahtevajo zvišanje plače od 20 na 50 odstotkov, določitev delavnega časa na 9 ur, kakor tudi še nekatere druge olajšave.

Za dozidanje železnice Poreč-Kanfanar. — Deželni odbor isterski je stavil ministerstvu za železnice na razpolago znesek 20.000 K na račun stroškov za izdelanje tehničnega načrta železniške proge Poreč-Kanfanar, kakor je bilo sklenjeno v zadnjem zasedanju deželnega zbora.

Črnogorska kneginja v Trstu. — Kneginja Mlica, soproga črnogorskega prestolonaslednika Danila, je minolo nedeljo obiskala Trst in med drugim tudi srbsko pravoslavno cerkev.

Kulturni svet isterski. — Za predsednika isterskega kulturnega sveta je bil imenovan isterski deželni glavar Campitelli Poljedelski minister pa je imenoval za člana v ta svet g. dr. Mateja Trinajstića in Franceta Skalanvero iz Beršeca.

Žalostne gospodarske razmere v Dalmaciji. — Poljedelski minister Giovanelli se poda te dni v Dalmacijo, da se sam prepriča o žalostnih razmerah, v katerih se nahaja kmetijstvo v Dalmaciji.

Železniški uradnik — frančiškan. — V frančiškanski red je vstopil gospod Josip Hlaček, doma iz Šiške, dosedaj uradnik na južnem kolodvoru v Ljubljani. Pred kakimi šestimi tedni mu je umrla žena in on je iz žalosti šel v samotan. V torek vstopi v novicijat v frančiškanski samostan v Brežicah.

Drž. poslanec Berks je, kakor javljajo razni listi, pristopil k „Slovanski zvezi“.

Vojaška vest. — Čuje se, da pride k pešpolku št. 27 v Ljubljani neki nadvojvoda ter da ostane tam jedno leto.

Shod kranjskih učiteljev a Ljubljani. — V Ljubljani prirede 8. aprila kranjski učitelji javen shod, ki ne bo političen, marveč se bode bavil izključno le z vprašanjem glede gmotnega stanja kranjskih učiteljev in učiteljic. K temu shodu so vabljeni vsi kranjski deželni poslanci in udje kranjskega deželnega šolskega sveta in poleg tega še vsi prijatelji učiteljstva.

Dr. Lueger zopet izvoljen. — V soboto je bil dr. Lueger zopet izvoljen za dunajskega župana. Dobil je od 145 glasov 125 glasov. Oddanih je bilo namreč 21 praznih lističev. Dr. Lueger se je zahvalil na izkazanemu zaupanju Rekel je med drugim, da ga njegovi nasprotniki še vedno imenujejo agitatorja. Dr. Lueger je rekel: Da, jaz sem agitator in tudi ostanem vedno agitator za milo mi Avstrijo.

Veliki knez Vladimir na Dunaju. — Ruski veliki knez Vladimir je prišel v soboto na Dunaj.

Velik proces se je pričel v petek na Dunaju proti bivšemu nadporočniku Birtmannu, ki je obtožen ovadstva veleizdaje izsiljevanja napram nekemu nadvojvodi.

Poljski socijalistični kongres. — Dne 28. in 29. junija t. l. zboroval bo v Lvovu poljski socijalistični kongres. Vdeležje se ga tudi slovenski, hrvatski in češki socijalisti.

P. Hartman in oratorij „Sv. Frančišek“.

(K izvajanju oratorija dne 22. in 23. aprila v stolni cerkvi v Ljubljani.)

V novejšem času sta se prikazali dve svetli zvezdi na glasbenem polju: Perosi in P. Hartman, ki se odlikujeta z izbornimi skladbami, zlasti z oratoriji. Prvi je zložil že več oratorijev in jih vodil po raznih mestih Evrope. Posebno se odlikuje njegov „Natale“, ki se je proizvajal l. 1901 v Vidnu. Drugi sedaj potuje po prestolnih mestih in vodi svoja dva oratorija „Sv. Peter“ in „Sv. Frančišek“. Dne 22. in 23. aprila bo vodil tudi v Ljubljani Sv. Frančiška „Glasbena Matica“, naše dično glasbeno društvo, prevzame produkcijo. Pelo bode do 160 pevcev in pevki, orkester bode štel 60–70 moč. Štirje solisti pridrjo iz umetniških krogov, tedaj smemo pričakovati izrednega užitka.

P. Hartman je frančiškanski duhovnik, organist v sloveči baziliki Ara-coeli v Rimu in vodja konservatorija „S. Chiara“ v Rimu. R. d. se je l. 1863 v Salurnu na Tirolskem, vežbal se v glasbi v Bolcanu, S. Vinogradu, Inomostu, služboval po svojem posvečenju nekaj let na Tirolskem, potem pa bil sloveč organist v Jeruzalemu. O. ondot je prišel v Rm, kjer biva še dandanes. Veliko pozornost je vzbudil, ko se je izvajal njegov prvi oratorij „Sv. Peter“ v cerkvi sv. Karola v Rimu. Oratorij se je moral ponavljati petkrat in sama kraljica Margerita je počastila produkcijo in čestitala umetniku L. 1901 je bil P. Hartman povabljen v Petrograd, kjer je vodil oratorij „Sv. Frančišek“. Carski dvor sam je bil navzoč in vsa inteligenca petrogradska, ki je Hartmana sprejela z veliko ljubeznivostjo in ga odlikovala na razne načine. Lani se je isti oratorij izvajal na Dunaju v pričo cesarja, kateremu je posvečen. Tudi na Dunaju se je zanimala zanj zlasti katoliška aristokracija in svečeništvo. Cesar je P. Hartmanu podelil zlato kolajno in papež Leon XIII. zlati križ „pro ecclesia et pontifice“. Hartman je nastopil dalje v Bolcanu, v Genfu, v Monakovem, v Neapolu, zopet letos v Rimu in preden pride k nam, gre na povabilo bavarske princezinje Ludovik-Ferdinandove zopet v Monakovo dirigovat „Sv. Petra“. Zložil je tudi drugih skladb veliko obilico in ker je še mlad, upati je, da podari glasbenikom še marsikatero delo.

„Sv. Frančišek“ je razdeljen v tri dele. Prvi del obravnava spreobrnjenje sv. Frančiška, in ustanovitev treh redov; prične se z Ouvertiuro, ki jo izvaja orkester, potem moški zhor opeva Frančiškovo nevesto — evangelijsko uboštvo, pojedine kitice pa krasno vežejo godala in p. h. v kvartetu. Zbor klarinete je ženski zbor istega motiva. Konča se prvi del s himno, ki preide v veličastvo in bliščečo fugo. Solisti vežejo zbor, pripovedujejo zgodovinska dejstva in ohranijo kronologijo. Drugi del je idila na gori Alverni, kamor je rad zahajal sv. Frančišek in kjer je prejel Jezusove rane. V tem delu ima glavno ulogo orkester, ki slika naravo na gori Alverni, potem pripovedovalka (sopran) in Frančišek s krasno arijo (junaški tenor).

Tretji del opisuje smrt Frančiškovo. Glasba postane žalostna, Frančišek govori le v kratkih stavkih, veli sobratom, da zapoje priljubljeno mu „solčno pesem“ in pesem o sestri smrti in umrje. Duša hiti k Bogu in harpa znači ta vzlet v kvišku dvigajočih se akordih. Zbor blagruje Frančiška z nežno pesmijo „O sanctissima anima“, in sv. Trojica vabi Frančiška, naj ostane vekomaj pri nji: „Mane nobiscum in aeternum!“

P. Hartman ni glasbenik v smislu modernih skladateljev, ki nam dostikrat podajajo skladbe, katerih nihče ne razume, ki imajo bliščečo vnanjost, krasno instrumentacijo, srce pa ostane — prazno. „Sv. Frančišek“ nima te vnanjosti, tudi bi mu ne pristala dobro; pač pa je tukaj za srce, za dobro, pobožno srce, mnogo duševnega užitka. Hartman noče sloveti, marveč boljšati, njegovo delovanje je nekako glasbeno-misijsko, on nas hoče za nekoliko časa prestaviti v one asce-tične sfere, kjer ima zemlja stik z nebesi. Iz tega stališča se mora presojevati njegov oratorij, ki gotovo bolje uspeva v cerkvi, kjer človeka vse spominja neba, nego v koncertni dvorani.

„Glasbena Matica“ je prevzela jako veliko nalogo in bo imela ogromne stroške. Zategadelj je dolžnost vseh prijateljev glasbe, da jo podpirajo v tej zadevi: da prvič vsi pridejo polnoštevilni in da razvijejo veliko agitacijo in privedo seboj člane glasbenih in drugih društev. Produkcija se bo ponavljala vsaj enkrat, tedaj se vsi lahko porazdelé. Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu v

Ljubljani po 10 K, 8 K, 6 K, 5 K, 4 K,
3 K, 2 K in 1 K. Naročajo se tudi lahko
pismeno.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki
priliki „Solskega doma“.

Loterijske številke.

4. aprila.

Trst 38 68 17 73 13
Linc 60 88 18 66 39

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . . K 190— do 200—
Sandomingo . . . 240— „ 260—
„ Java . . . 240— „ 260—
„ Portorico . . . 260— „ 280—
„ Ceylon . . . 320— „ 360—
Slakdor . . . 88— „ 89—
Špeh . . . 160— „ 180—
Petroli v sodu . . . 32— „ 33—
„ zaboju . . . 10:50 „ 11—
Maslo surovo . . . 170— „ 220—
„ kuhano . . . 200— „ 190—
Otrobi debele . . . 10:400 „ 12:0
„ drobne . . . 10:40 „ 11:6
Turšica stara . . . 16:4 „ 17—
„ nova . . . 15— „ 16—
Oves . . . 15— „ 18—

Moka ogerska:

št. 0 K 28— št. 1 K 26:80 št. 2 K 26:20
„ 3 „ 25:80, „ 4 „ 25— „ 5 „ 24—
„ 6 K 22—

I š č e m
spretnega pisarja
za odvetniško pisarno.

Ponudbe s pogoji naj se poš-
ljejo pod naslovom: **Dr.
Francišek Pavletič** v
Gorici, ulica sv. Klare št. 8.

Vabilo
k

občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice“ Biljana-
Medana na Dobrovem

ki bo

dne 19. aprila t. l. v društvenih
prostorih ob 5. uri popoldne.

Dnevni red po predpisih.

Odbor.

Podpisani priporočajo slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Fani Drašček

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporočajo
se slav.
občinstvu.

Tomaž Seljak,
sobni slikar in pleskar
v Podmencu na Tolminskem.

priporočajo se slavnemu občin-
stvu za vsa v to stroko spada-
joča dela, kakor: slikanje sob,
napravljanje različnih napisov,
tudi z oljnatimi barvami na de-
sko, vsa v pleskarsko stroko
spadajoča dela itd. itd. Delo
lepo in cene zmerne.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporočajo se sl. občin-
stvu v mestu in na deželi,
posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek *gotovih oblek*
in *površnih sukenj*. Cene
prav solidne!

15%

pod navadno ceno
razprodaja
radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr.
krasne volnene šerpe, rute,
podobleke, vsakovrstno Jaeger-
perilo, rokavice, nogavice, blu-
se, volno, kožuhovino, zimsko
čevlje itd. — *Nikdo naj ne
zamudi te lepe prilike za
ceni nakup!*

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporočajo

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavljajo na dom in razpošiljajo po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošiljajo
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Ivan Bednařik

priporočajo svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporočajo p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavljajo naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Mejnarodni panorama

iz Berolina. odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče
Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

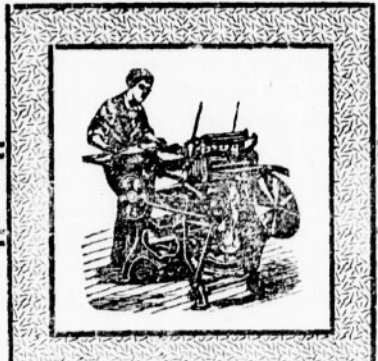
Od 5. do 11. aprila priležno potovanje po slikovitih

solnograških planinah.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odperto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

„Narodna Tiskarna“
* * * * * v Gorici, ulica Vetturini št. 9 * * * * *

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okraski in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilo točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Ilijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
* * * * * tolminske šole * * * * *

TISKA:

- brošure * * *
- * * * diplome
- trgovske račune
- cenike * * *
- vabila na karton
- * * * in na papir
- sprejemnice * *
- * * * za društva
- pisma in zavitke
- * * * s firmo * * *
- * * * etikete
- za vsakoršno *
- * * * porabo
- plakate * * *
- v raznih barvah
- * * * in velikosti
- i. t. d.

TISKA:

- * * * pobotnice
- računske sklepe
- lične tiskovine
- za industrijo *
- * * * trgovino
- in obrt * * *
- * * * posetnice
- razne velikosti *
- * * * in oblike
- z zavitki * * *
- * * * zaročnice
- in poročnice *
- * * * v elegantnih
- škaflih * * *
- ter osmrtnice v
- * raznih oblikah
- i. t. d.

TISKA:

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

„PR. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K